وەزارەتی خوێندنی باڵاو توێژینەوەی زانستی
ژمارە : ١٠٧٠٦ لە ٢٠٢١/٨/٨

پاڵپشت بە ماددەکانی (٢٠/یەکەم) و (٢١/یەکەم) و (٥٠) لە یاسای ژمارە (١٠)ی ساڵی ٢٠٠٨ی وەزارەتی خوێندنی باڵا و توێژینەوەی زانستی هەرێمی کوردستان، لە پێناو بەرژەوەندی گشتی، بڕیاردرا بەدەرکردنی (ڕێنمایی خولی ڕاهێنانی پێداگۆجی) لە زانکۆکانی هەرێمی کوردستان بەم شێوەیەی خوارەوە:-

ڕێنمایی ژمارە (٤)ی ساڵی ٢٠٢١

ڕێنمایی خولی ڕاهێنانی پێداگۆجی لە زانکۆکانی هەرێمی کوردستان

بەشی یەکەم/ لایەنی ئەکادیمی:

ماددەی (١): مەرجەکانی پێشکەشکردن: بەم شێوەیەی خوارەوە دەبێت:-

١- مەرجە پێشکەشکار هەڵگری بڕوانامەی ماستەری ئەکادیمی یاخود دکتۆرای ئەکادیمی بێت بەم شێوەیەی خوارەوە:-

أ- ئەگەر لە زانکۆکانی ناوەوەی وڵات خوێندنی تەواوکردبێت پێویستە فەرمانی زانکۆیی بەخشینی بڕوانامەی لە لایەن زانکۆکەی بۆ دەرچووبێت.

ب- ئەگەر پێشکەشکار لە زانکۆکانی دەرەوەی وڵات خوێندنی تەواو کردبێت، پێویستە بڕیاری یەکسانکردنی بڕوانامەکەی لە وەزارەتی خوێندنی باڵای هەرێمی کوردستان بۆ ئەنجام درابێت، لە حاڵەتێکدا ئەگەر بڕوانامەکەی لە ژێر پرۆسەی یەکسانکردن بێت، ئەوا پێویستە پشتگیری لە (وەزارەت/بەڕێوەبەرایەتی یەکسانکردنی بڕوانامەکان) بهێنێت بۆ بەشداریکردن لە خولەکە و تیایدا ئاماژە بدرێت کە بڕوانامەکەی لە ژێر پرۆسەی یەکسانکردندایە، لەم حاڵەتەدا تاوەکو بڕیاری یەکسانکردنی بڕوانامەکەی لە وەزارەت بۆ بەشداربووی خول دەرنەچێت یان ئەگەر بڕوانامەکەی بە ئەکادیمی هەژمار نەکرا، ئەوا بڕوانامەی خولی ڕاهێنانی پێداگۆجی لە زانکۆکان پێنابەخشرێت.

٢- مەرجی توانستی زمانی ئینگلیزی : لەبەر ئەوەی تەواوی خولەکە بە زمانی ئینگلیزی دەبێت بەپێی ئەو ڕێکەوتنەی لەگەڵ زانکۆی (HAMK) لە وڵاتی فینلاند ئەنجام دراوە، بۆیە مەرجە پێشکەشکار نمرەی (٥)ی (IELTS-Academic) ئایلتسی ئەکادیمی یان هاوتاکانی لە تاقیکردنەوەی (TOEFL- iBT, TOEFL-PBT, PTE) یاخود بڕوانامەی توانستی زمانی ئینگلیزی لە سەنتەرەکانی زمانی زانکۆ حکومیەکان کە لە سەرەتای ساڵی (٢٠١٩) بە شێوازی نوێ کراوەتەوە و تاوەکو ئێستا بەردەوامە بەدەستهێنابێت بەپێی ئەو ئاستەی کە دیاریکراوە لە لایەن وەزارەت بەرامبەر نمرەی (٥)ی (IELTS-Academic)، مەرجە بڕوانامەکەی لە کاتی پێشکەشکردن بۆ خولەکە (٣) سێ ساڵی بەسەریدا تێپەرنەبووبێت.

سەبارەت بە بڕوانامەی خولی زمانی ئینگلیزی سێنتەرەکانی زمانی زانکۆ حکومیەکانی کوردستان کە لە سەرەتای ساڵی (٢٠١٩) بە شێوازی نوێ کراوەتەوە بۆ ماوەی (٣) سێ ساڵ کاری پێدەکرێت.

هەروەها تاقیکردنەوە نێودەوڵەتیەکانی زمانی ئینگلیزی وەکو (TOEFL-iBT, ، IELTS- Academic TOEFL-PBT، PEARSON Academic-PTE) بۆ ماوەی (٣) سێ ساڵ (لەسەر بنەمای ڕێکەوتی تاقیکردنەوە) کاری پێدەکرێت بە مەرجێك بڕوانامەکانی (TOEFL-iBT, TOEFL-PBT ، PEARSON Academic-PTE) کە ماوەی دوو ساڵیان بەسەر تێپەریووە، پێویستە پێشووتر ڕاست و دروستی بۆ بڕوانامەکانیان لە زانکۆکان ئەنجام درابێت.

ماددەی (٢): ماوەی خول: خولی ڕاهێنانی پێداگۆجی بۆ ماوەی (٦) شەش مانگ بە شێوازی بۆلۆنیا پرۆسێس (ECTS credit 30) دەبێت و هەر (١) یەک کرێدیت (ECTS credit) یەکسانە بەرامبەر بە (٢٥) کاتژمێری وۆرک لۆد (workload).

ماددەی (٣): کاتی خول: بەپێی تایبەتمەندی زانکۆ دەکرێت کاتی ئەنجامدانی خولی پێداگۆجی (بەیانیان یاخود ئێواران) بێت بە گوێرەی ژمارەی بەشداربووان و کاتی مامۆستایانی ڕاهێنەری خول.

ماددەی (٤): کردنەوەی خول: بەم شێوەیەی خوارەوە دەبێت:-

١- کردنەوەی خولی ڕاهێنانی پێداگۆجی لە دەسەڵاتی زانکۆکان دەبێت و بەپێی خشتەیەکی جێگیر نابێت، بە مەرجێک نابێت لە ساڵێکدا لە (٣) سێ خول زیاتر بکرێتەوە، لە حاڵەتێکدا ئەگەر زانکۆیەک ویستی لە ساڵێکدا لە (٣) سێ خول زیاتر بکاتەوە پێویستە ڕەزامەندی وەزارەت/فەرمانگەی توێژینەوە و پەرەپێدان وەربگیرێت.

٢- دەکرێت خولی ڕاهێنانی پێداگۆجی لە گروپێک زیاتر پێک بێت بە مەرجێک نابێت ژمارەی بەشداربووان لە خولی پێداگۆجی بۆ هەر گروپێک لە نێوان (٣٠ بۆ ٣٥) بەشداربوو زیاتر بێت.

٣- پێویستە گشت زانکۆکان لە سەرتاسەری هەرێمی کوردستان هەماهەنگی لەگەڵ یەکتردا بکەن بۆ بەشداریکردنی مامۆستایانی ڕاهێنانی خولی پێداگۆجی و پەرەپێدانی مۆدیۆلەکان.

ماددەی (٥): پرۆگرامی خول :-

١- پرۆگرامی خوێندنی خولی پێداگۆجی بریتی دەبێت لە (٦) شەش مۆدیۆل (Module) بە شێوەیەکی گشتی.

٢- هەر مۆدیۆلێک (١) یەک مانگ دەخایەنێت کە (٢٤) کاتژمێر بە شێوەی تیۆری (face to face contact hours -class) دەبێت و هەروەها (٢٤) کاتژمێر بە شێوەی پراکتیکی دەبێت بەم شێوەی خوارەوە:

أ. هەر هەفتەیەک (٢) دوو ڕۆژ وانەوتنەوە بەشێوەی تیۆری (contact hours -face to face class) و هەر رۆژێک (٣) سێ کاتژمێر بەشێوەی تیۆری (contact hours -face to face class) دەبێت.

ب.هەر هەفتەیەک (٢) دوو ڕۆژ وانەوتنەوە بەشێوەی پراکتیکی دەخوێندرێت و هەر رۆژێک (٣) سێ کاتژمێر بەشێوەی پراکتیکی دەخوێندرێت.

ج. کاتژمێرەکانی دیکەی پێویست بۆ تەواوکردنی یەکەکانی (ECTS) بەشێوەی وۆرک لۆد (work load) ئەژمار دەکرێت.

٣- پرۆگرامــی خوێنــدنی خــولی ڕاهێنــانی پێــداگۆجی ئەو پرۆگــرامە دەبێــت کە لە لایەن ئەو مامۆسـتایانەی کە خـولی ڕاهێنـانی پێـداگۆجیان لە زانکـۆی هامـک (HAMK) لە وڵاتـی فینلانـد بینیووە و ئامادەکراوە، ئەگەر پێویست بکات بەڕێوەبەرەکانی سەنتەری ڕاهێنـانی پێگداگۆجی بە هەمـاهەنگی لەگەڵ وەزارەت دەتـوانن پرۆگـرامەکە نـوێ بـکەنەوە و پەرەی پـێ بـدەن بە پێـی گۆڕانکاری زانستی سەردەم.

خشتەی ڕوونکردنەوەی مۆدیۆل و کاتژمێرەکانی خول

No	Name of Modules	ECTS Credit	Contact hours (face to face class)			Non-contact hours learning for preparing and practice					
						Assessment and Evaluation					
			Day	week	month	Seminar & Presentation	Report & Essay	Reading	Group task	Learning diary	Final project
1	ICT	5	3	6	24	18	16	18	11	16	22
2	Research Development	5	3	6	24	18	16	18	11	16	22
3	Student-centered Approach	5	3	6	24	18	16	18	11	16	22
4	Innovative Pedagogical methods and Assessment Tools	5	3	6	24	18	16	18	11	16	22
5	Competence-based education	5	3	6	24	18	16	18	11	16	22
6	Edupreneurship	5	3	6	24	18	16	18	11	16	22
Total		**30 ECTS**	**3×48=144**	**6×24=144**	**24×6=144**	**108**	**96**	**108**	**66**	**96**	**132**
			144 Contact hours class			**606 Non-contact hours learning**					
			30 ECTS credit × 25 = 750 workload hours								

ماددەی (٦): هەڵسەنگاندن و دەرچوون لە خول: بەم شێوەیەی خوارەوە دەبێت:-

١. پێویسـتە سیسـتەمی هەڵسـەنگاندنی بەشـداربووان هەبێـت کە لە لایەن مامۆسـتایانی ڕاهێـنەری خــول دەســت نیشــان دەکرێــت بــۆ هەر مۆدیۆلێــک بە ڕەچــاوکردنی (Assessment criteria) و (Assessment tools).

٢. مەرجە بەشــداربوو نمــرەی (٦٠) لە کــۆی (١٠٠) نمــرەی هەڵســەنگاندن لە کۆتــایی هەر مۆدیــۆل (Module)ێـک لە خـولەکە بەدەسـت بهێنێـت، بە پـێچەوانەوە بە دەرچـوو لە مۆدیـۆلەکە هەژمـار ناکرێت، لێرەدا بڕوانامەی خولی پێ نابەخشرێت و پێویستە لە خولەکانی داهـاتوو ئەو مۆدیـۆلەی کە نمرەی پێویستی تێیدا بەدەست نەهێناوە دووبارە بکاتەوە تاوەکو کۆی نمـرەکەی زیـاد بکـات و بگات بە ئاستی دەرچوون.

٣. لە حاڵەتێکدا ئەگەر بەشداربوو لە (٣) سێ مۆدیۆل (Module) بە گشـتی دەرنەچـوو، واتە نمـرەی (٦٠)ی لە کۆی (١٠٠) نمرەی (٣) سێ مۆدیـۆل (Module) بەدەسـت نەهێنـا، ئەوا بڕوانـامەی خـولی پێنابەخشرێت و پێویستە تەواوی خولەکە دووبارە بکاتەوە.

بەشی دووەم / لایەنی کارگێری:

ماددەی (٧): لەسەر ئاستی وەزارەت: خولی ڕاهێنانی پێداگۆجی زانکۆکانی هەرێمی کوردستان لە لایەن فەرمانگەی توێژینەوە و پەرەپێدان لە وەزارەت سەرپەرشتی دەکرێت.

ماددەی (٨): لەسەر ئاستی زانکۆکان:

١- لە لایەن (سەنتەری راهێنانی پێداگۆجی و پەرەپێدانی ئەکادیمی) خولەکە بەڕێوەدەبردرێت کە سەنتەرەکە لە رووی هەیکەلیەتی کارگێرییەوە لە ئاستی (بەڕێوەبەرایەتی) دەبێت.

٢- مەرجە بەڕێوەبەری سەنتەر یەکێک بێت لەو مامۆستایانەی کە خولی راهێنانی پێداگۆجی لە زانکۆی (HAMK) لە وڵاتی فینلاند تەواو کردبێت یاخود یەکێک بێت لەو بەشداربووانەی کە خولی راهێنانی پێداگۆجی لە زانکۆکانی کوردستان بە شێوازی نوێ بە سەرکەوتوویی تەواوکردووە.

٣- بەڕێوەبەری سەنتەر هەمان ماف و ئیمتیازاتی بەڕێوەبەری بەڕێوەبەرایەتی (سەرۆکی بەش)ی دەبێت لە ڕووی لایەنی کارگێری و دارایی (دەرماڵەی پایە و نثریە) و لایەنی زانستی وەکو دابەزینی بەشەوانە (تخفیف ساعات النصاب) کە تەنها (٤) چوار کاتژمێری لە هەفتەیەکدا دەبێت.

٤- بۆ کردنەوەی هۆبە بۆ سەنتەرەکانی خولی راهێنانی پێداگۆجی بە پێی پێویست بە ڕەچاوکردنی ڕێنماییەکانی پەیوەندیدار لە دەسەڵاتی سەرۆکی زانکۆکان دەبێت لەسەر پێشنیاری بەڕێوەبەری سەنتەرەکان.

بەشی سێیەم/ لایەنی دارایی:

ماددەی (٩): کرێی بەشداریکردن لە خول: بەم شێوەیەی خوارەوە دەبێت:-

١- لە زانکۆ حکومیەکان: بەشداربوو بڕی (٥٠٠،٠٠٠) پێنج سەد هەزار دینار دەدات بە زانکۆ وەکو کرێی بەشداریکردن لە خول.

٢- لە زانکۆ تایبەتەکان: کرێی بەشداریکردن لە خول لە دەسەڵاتی زانکۆ تایبەتەکان دەبێت بە مەرجێک نابێت بڕی کرێیەکە لە (٧٥٠،٠٠٠) حەفت سەدو پەنجا هەزار دینار زیاتر بێت.

٣- بڕی کرێی بەشداریکردن لە خول بە قیست دەدرێت بە زانکۆکان کە پێویستە بە لایەنی کەم (٣) سێ قیست بێت.

ماددەی (١٠): کرێی وانەوتنەوەی مامۆستایانی خول: بەپێی ڕێنماییە کارپێکراوە داراییەکان دەبێت بەم شێوەیەی خوارەوە:-

١- سەبارەت بە وانەوتنەوە بەشێوەی تیۆری (face to face class /contact hours)، پاڵپشت بە فەرمانی وەزاریمان ژمارە (٧٥٠) لە (٢٠١٧/٥/٣١) هەر (١) یەک کاتژمێری تیۆری بە (٢) کاتژمێر هەژمار دەکرێت.

٢- سەبارەت بە بەشەوانەی پراکتیکی لە ڕووی داراییەوە، بەپێی ڕێنماییەکانی پەیوەندیدار هەژمار دەکرێت.

ماددەی (١١): ڕێکارەکانی وەرگرتن و خەرجکردن و بەکارهێنانی داهاتی سەنتەرەکان: کار بە بڕیار و ڕێنماییەکانی پەیوەندیدار دەکرێت.

بەشی چوارەم/ حوکمە کۆتاییەکان:

ماددەی (١٢): بەشداربوو لە کاتی وەرگرتنی بڕوانامە، هیچ بڕە پارەیەکی دیکەی لێ وەرناگیرێت، تەنها کرێی بەشداریکردن لە خولی لێ وەردەگیرێت.

ماددەی (١٣): بڕوانامەی خولی ڕاهێنانی پێداگۆجی بەسەر ناچێت.

ماددەی (١٤): کلێشەی بڕوانامەی خولی ڕاهێنانی پێداگۆجی لە گشت زانکۆکانی کوردستان لەسەر یەک شێواز دەبێت و تیایدا هەر یەک لە بەڕێزان (وەزیر و سەرۆکی زانکۆ و بەڕێوەبەری سەنتەر) واژووی لەسەر دەکەن.

ماددەی (١٥): پێویستە (٢) دوو ئەندام لە کۆی (٥) پێنج ئەندامی (لیژنەی پێدانی نازناوی زانستی زانکۆکان) بریتی بن لە بەڕێوەبەری سەنتەری پێداگۆجی و مامۆستایەکی دیکە کە خولی ڕاهێنانی پێداگۆجی لە زانکۆی هامک لە وڵاتی فینلاند بینیووە، لە حاڵەتێکدا ئەگەر بەڕێوەبەری سەنتەری پێداگۆجی هەڵگری بڕوانامەی ماستەر یان نازناوی زانستی (مامۆستا یاریدەدەر) بوو، ئەوا ناوبراو دەبێتە (بڕیاردەری لیژنەی پێدانی نازناوی زانستی) لە زانکۆکان. بەڵام ئەگەر لە زانکۆیەک خولی ڕاهێنانی پێداگۆجی نەبوو، ئەوا پێویستە (٢) دوو ئەندام لە کۆی (٥) پێنج ئەندامی (لیژنەی پێدانی نازناوی زانستی زانکۆکان) بریتی بن لە مامۆستایانی خولی ڕاهێنانی پێداگۆجی زانکۆکانی کوردستان کە لە زانکۆی هامک لە وڵاتی فینلاند خولی ڕاهێنانی پێداگۆجیان بینیوە.

ماددەی (١٦): ئامادەبوونی بەشداربووان لە خولەکە بە پێی فۆڕمێکی تایبەت بە سەنتەر تۆمار دەکرێت، ئەگەر هەر بەشداربوویەک ڕێژەی زیاتر لە (١٠%) بۆ هەر مۆدیۆلێک ئامادە نەبێت، واتە لە هەر مۆدیۆلێک (٦) کاتژمێر لە کۆی (٢٤) کاتژمێر بەشێوەی (contact hours) ئامادە نەبوو، ئەوا پێویستە لە خولەکانی داهاتوو مۆدیۆلەکە دووبارە بکاتەوە و بڕوانامەی پێ نابەخشرێت.

ماددەی (١٧): بەشداربووانی خولی ڕاهێنانی پێداگۆجی لە کاتی ئەنجامدانی سیمیناری نازناوی زانستی پێویستی بە دووبارە بەدەستهێنانی مەرجی توانستی زمانی ئینگلیزی ناکات، بەڵام ئەو بەشداربووانەی کەوا پێشووتر بە بێ مەرجی توانستی زمانی ئینگلیزی بەشداریان لە (خولی ڕێگاکانی وانەوتنەوەی پێشوو) لە زانکۆکان کردووە، ئەوا پێویستە مەرجی توانستی زمان بۆ ئەنجامدانی سیمیناری نازناوی زانستی بە پێی ڕێنماییە کارپێکراوەکان دەستەبەر بکەن.

ماددەی (١٨): لە دەسەڵاتی زانکۆکان دەبێت کە لە کۆتایی هەر خولێکی پێداگۆجی، زانکۆکان ڕێوڕەسمی بەخشینی بڕوانامە بە بەشداربووان ڕێکبخەن و (٣) سێ یەکەمەکانی سەر ئاستی خول خەڵاتی ڕێزلێنانیان لە لایەن زانکۆوە پێ بدرێت.

ماددەی (١٩): پێویستە هەفتەی یەکەمی سەرەتای خولەکە (ئاراستەکردن-Orientation) بێت بە مەبەستی بەرچاو ڕوونی و ئاشنابوونی بەشداربووان بە ڕێنمایی و ناوەڕۆکی خول.

ماددەی (٢٠): لە حاڵەتی هەبوونی پاساوی ڕەوا (عذر مشروع) ڕێگە بە بەشداربووان دەدرێت کە بتوانن مۆدیۆلێک یاخود دوو مۆدیۆل لە سەنتەرێکی دیکەی پێداگۆجی لە زانکۆکانی کوردستان بخوێنێت بە شێوەی میوانداری، بە مەرجێک سەنتەری پێداگۆجی زانکۆ بنەڕەتیەکەی ئاگادار بێت و بڕوانامەی لەو زانکۆیە پێ دەبەخشرێت کە لە بنەرەتدا ناوی لێ تۆمارکراوە.

ماددەی (٢١): پێویستە پێش کۆتایی هاتنی خولەکە، پرۆسەی فیدباکی بەشداربوون (Participant feedback) ئەنجام بدرێت و بەهەند وەربگیرێت و هەروەها بۆ پەرەپێدانی زیاتری خولەکان سوودی لێ وەربگیرێت.

ماددەی (٢٢): گشت سەنتەرەکانی ڕاهێنانی پێداگۆجی لە زانکۆ حکومیەکانی هەرێمی کوردستان و سەنتەرەکانی ڕاهێنانی پێداگۆجی لە هەر یەک لە زانکۆ تایبەتەکانی (گەشەپێدانی مرۆیی و لوبنانی فەرەنسی و نەورۆز) بە هەمان بەهای زانستی و ئەکادیمی مامەڵەیان لەگەڵ دەکرێت و بڕوانامەکانی بەدەستهاتووی خولەکان لە سەرتاسەری زانکۆکانی هەرێمی کوردستان کاری پێ دەکرێت.

ماددەی (٢٣): دەکرێت ئەنجومەنی زانکۆکان میکانیزمی گونجاو و پێویست دەست نیشان بکەن بۆ هاندانی مامۆستایانی زانکۆی خاوەن نازناوی زانستی کە پێشووتر خولی ڕێگاکانی وانەوتنەوەیان تەواو کردووە بە مەبەستی بەشداریکردنیان لە خولی ڕاهێنانی نوێی پێداگۆجی بۆ ماوەی یەک مانگ و نیو بۆ بەرزکردنەوەی ئاست و شێوازی پرۆسەی وانەوتنەوە بە شێوەیەکی هاوچەرخ، لە بەرامبەردا هەوڵ و کۆششی مامۆستایانی زانکۆ لە بەشداریکردن لە خولەکە بەرز رابگیرێت.

ماددەی (٢٤): کار بە هیچ ڕێنمایی و گشتاندن و فەرمانی وەزاری ناکرێت کە پێچەوانە و ناکۆك بێت لەگەڵ ناوەڕۆکی ئەم ڕێنماییە.

ماددەی (٢٥): بەڕێوەبەری سەنتەرەکانی ڕاهێنانی پێداگۆجی لە زانکۆکان بەرپرسیارن لە جێبەجێکردنی ناوەڕۆکی ئەم ڕێنماییە.

ماددەی (٢٦): ئەم ڕێنماییە لە ڕێکەوتی بڵاوکردنەوەی لە ڕۆژنامەی (وەقایعی کوردستان)ەوە جێبەجێ دەکرێت.

هۆیەکانی دەرچوونی ئەم ڕێنماییە

بە مەبەستی ڕێکخستنی ڕێنمایی خولی ڕاهێنانی پێداگۆجی لە بوارەکانی ئەکادیمی و دارایی و کارگێری بۆ هەڵگرانی بڕوانامەی ماستەر و دکتۆرا وەک بەشێک لە پێداویستیەکانی وەرگرتنی نازناوی زانستی، بۆیە وەزارەتی خوێندنی باڵا و توێژینەوەی زانستی هەرێمی کوردستان ئەم ڕێنماییەی دەرچوواند.

د.ئارام محمد قادر
وەزیری خوێندنی باڵاو توێژینەوەی زانستی